

Krystyna Wojtyna-Drouet. *Ja dla siebie nie istnieję* – zaproszenie do zmysłowego świata tkaniny artystycznej

Wystawa prezentuje dorobek Krystyny Wojtyny-Drouet – jednej z kluczowych postaci polskiej szkoły tkaniny. Ekspozycja, organizowana w roku setnych urodzin artystki, stanowi szeroką prezentację jej praktyki rozwijanej nieprzerwanie od początku lat 50. XX wieku, a zarazem próbę ponownego odczytania tej twórczości we współczesnym kontekście. Ekspozycję, na którą składa się 20 tkanin, archiwalne przedmioty z pracowni, a także współczesne prace osób artystycznych zainspirowanych twórczością Wojtyny-Drouet można oglądać w Zachęcie – Narodowej Galerii Sztuki do 4 kwietnia.

Na przekrojowej wystawie w Zachęcie prezentowane są gobeliny i kilimy powstałe na przestrzeni ponad siedemdziesięciu lat pracy twórczej Krystyny-Wojtyny-Drouet. Wielkoformatowe tkaniny artystki – takie jak *Uliczka* (1962) czy *Kwitnące wzgórza* (1978) – będzie można zobaczyć po raz pierwszy od ponad dwudziestu lat. Zostały zestawione w taki sposób, by pokazać, jak na przestrzeni czasu zmieniała się jej twórczość: od figuracyjnych form wynikających ze struktury splotu, przez coraz bardziej abstrakcyjne kompozycje, aż po liryczne, nastrojowe prace z późniejszego okresu. Ekspozycja ukazuje specyfikę jej praktyki opartej na długotrwałym, medytacyjnym procesie pracy przy krośnię oraz na uważnej relacji z materiałem. Obok tkanin na wystawie zgromadzono również przedmioty dokumentujące warsztat Krystyny Wojtyny-Drouet: receptury barwierskie, tkaniny prezentujące techniki tkackie jak żakard i druk na tkaninie czy kolekcja autorskiej odzieży z samodziału. Te elementy pozwalają nie tylko prześledzić materiałowe zaplecze jej twórczości, ale i umożliwiają przekazanie kolejnemu pokoleniu wiedzy oraz umiejętności technicznych rozwijanych i doskonalonych przez artystkę przez wiele lat.

Dorobek artystki wpisuje się w historię polskiej szkoły tkaniny – zjawiska, które odegrało istotną rolę w powojennej sztuce polskiej i zyskało międzynarodowe uznanie po I Biennale Tkaniny Artystycznej w Lozannie w 1962 roku. Prace polskich artystek wyróżniały się wówczas eksperymentalnym podejściem do medium, silną materialnością oraz skupieniem na plastyce splotu, rozwijanym m.in. w warszawskim środowisku Akademii Sztuk Pięknych, w pracowniach Wandy Szczepanowskiej i Eleonory Plutyńskiej. Krystyna Wojtyna-Drouet obroniła dyplom u tej drugiej w 1953 roku.

W pracy nad wystawą ważna była przyjęta przez Tima Ingolda perspektywa procesualna w badaniach nad rzemiosłem. Zakłada ona, że to nie twórca narzuca przedmiotowi formę, lecz że powstaje on wskutek przyjmowania formy przez sam materiał. To podejście jest bliskie Wojtynie-Drouet. Tkanie nie jest dla niej realizowaniem ustalonego planu, który podlega narzucanym z góry zasadom czy konkretnym rozwiązaniom technicznym. Dla artystki rzemiosło to sposób zamieszkiwania świata z performatywnym powtarzaniem tych samych działań – naciągania osnowy, barwienia wełny, codziennego tkania i zdejmowania gotowych gobelinów z krosna.

Wystawę uzupełniają realizacje współczesnych artystek i artystów, dla których inspiracją stała się twórczość Wojtyny-Drouet. Instalacja Marii Oblickiej i Alexandra Cabezy-Trigga zestawia film dokumentujący pracę artystki przy krośnię z fotografiami z jej dawnych podróży, tworząc narrację o czasie pracy i odpoczynku. Z kolei Agnieszka Grodzińska wykorzystuje archiwalne materiały udostępnione przez Krystynę Wojtynę-Drouet jako punkt wyjścia do refleksji nad sposobami zapisu i prezentacji praktyki twórczej.

Krystyna Wojtyna-Drouet (ur. 1926) – artystka tekstylnego medium i malarka, przedstawicielka pierwszego pokolenia polskiej szkoły tkaniny. W latach 1946–1953 studiowała w Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie (dyplom w pracowni Eleonory Plutyńskiej). Uczestniczyła w I, IV i V Międzynarodowym Biennale Tkaniny w Lozannie. W 1975 roku wzięła udział w I Międzynarodowym Triennale Tkaniny w Łodzi, a w 1978 roku w Międzynarodowym Quadriennale Sztuki Dekoracyjnej w Erfurcie. Jej prace były wystawiane w Polsce i za granicą, m.in. w Oslo, Lipsku, Buenos Aires, Hawanie, Chicago i Kairze. Stworzyła ponad 350 tkanin. Jej gobeliny znajdują się m.in. w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie, Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN czy Musée Jean-Lurçat de la Tapisserie Contemporaine w Angers, Philadelphia Museum of Art oraz w kolekcjach prywatnych w kraju i za granicą. Jest laureatką złotego Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” (2023).

osoby artystyczne:

Krystyna Wojtyna-Drouet, Alexander Cabeza-Trigg, Agnieszka Grodzińska, Maria Oblicka

kurator: Jędrzej Zakrzewski

projekt archiwalny: Karolina Vyšata

współpraca: Julia Ciunowicz, Michalina Sobierajska, Jędrzej Sokołowski

prace ze zbiorów: Muzeum Narodowego w Warszawie, Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, POLIN Muzeum Historii Żydów Polskich, Muzeum Kultury Kurpiowskiej w Ostrołęce oraz kolekcji artystki

partner technologiczny: DEKOMA

Zachętę wspiera: Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych

patroni medialni: Pismo, naszemiasto.pl

Krystyna Wojtyna-Drouet. Ja dla siebie nie istnieję

20.02.–4.04.2026

Zachęta – Narodowa Galeria Sztuki, pl. Małachowskiego 3, 00-916 Warszawa